

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 28. oktobrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 182/2022),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 13. panta pirmās daļas 10. punktu un Ministru kabineta 2007. gada 27. novembra noteikumu Nr. 800 “Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 800) 4. pielikuma 10. punktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 106. panta pirmajam teikumam.

2. Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 13. panta pirmās daļas 10. punkts noteic, ka apcietinātajam ir tiesības izmantot personisko mazgabarīta sadzīves tehniku – televizoru (ekrāna izmērs līdz 50 cm pa diagonāli) un tam pievienojamās

videospēles, kā arī ledusskapi, ūdens sildāmās ierīces, radiouztvērēju (bez balss ieraksta iespējām). Kopējais individuālajā lietošanā izmantojamās sadzīves tehnikas svars nedrīkst pārsniegt 30 kilogramus.

Savukārt Noteikumu Nr. 800 4. pielikums nosaka priekšmetus un pārtikas produktus, kurus apcietinātajam ir tiesības glabāt. Šā pielikuma 10. punkts ietver mazgabarīta televizoru (ekrāna izmērs līdz 50 cm pa diagonāli), televizoram pievienojamās videospēles, mazgabarīta ledusskapi un radiouztvērēju.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei, bet atbilstoši minētā panta 3. punktam – lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikvienu persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka ir aizskartas Satversmē noteiktās Pieteikuma iesniedzēja pamattiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Personas pamattiesību aizskārums parasti pastāv, ja tiesību norma, kuru persona uzskata par neatbilstošu augstāka juridiska spēka normām, tai ir piemērota. Tomēr pamattiesību aizskārums var tikt konstatēts arī gadījumos, kad apstrīdētā norma personai nav piemērota, bet pastāv tāds apstākļu kopums, kas ļauj Satversmes tiesai pārlicināties par aizskāruma esamību (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 21.1. punktu*).

Pieteikumā nav ietverts faktisko apstākļu izklāsts un tajā nav norādīts, vai Pieteikuma iesniedzējam apstrīdētās normas vispār ir piemērotas, vai kādos apstākļos viņš ir nokļuvis šo normu tvērumā. Pieteikumam nav arī pievienoti dokumenti minēto apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums pēc būtības sastāv no Satversmes tiesas 2022. gada 5. maija sprieduma lietā Nr. 2021-32-0103 “Par Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 13. panta pirmās daļas 10. punkta un Ministru kabineta 2007. gada 27. novembra noteikumu Nr. 800 “Izmeklēšanas cietuma iekšējās kārtības noteikumi” 4. pielikuma 10. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 101. panta pirmajam teikumam un 106. panta pirmajam teikumam” (turpmāk – lieta Nr. 2021-32-0103) atreferējuma. Tādējādi no pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētās normas rada Pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

7. Turklāt jāņem vērā, ka atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktam Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu. Lai izvērtētu, vai pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu, jānoskaidro, vai: 1) prasījums formāli ir izspriests; 2) prasījums ir mainījies pēc būtības; 3) pastāv būtiski jauni apstākļi, kuru dēļ prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 10.1.–10.5. punktu*).

Kā jau norādīts iepriekš šajā lēmumā, Satversmes tiesa 2022. gada 5. maijā ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2021-32-0103. Spriedumā Satversmes tiesa vērtēja, vai apstrīdētās normas kā vienots regulējums atbilst Satversmes 101. panta pirmajam teikumam kopsakarā ar 106. panta pirmo teikumu. Satversmes tiesa secināja, ka apstrīdētās normas ierobežo personai Satversmes 101. panta pirmajā teikumā un 106. panta pirmajā teikumā garantētās tiesības pildīt pašvaldības domes deputāta amatu. Ar tajās ietvertu pamattiesību ierobežojumu tiek aizsargāta gan sabiedrības drošība, gan citu cilvēku tiesības. Izraudzītais līdzeklis esot piemērots leģitīmo mērķu sasniegšanai, kā arī nepastāvot saudzējošāku līdzekļu apstrīdētajās normās ietvertā pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķu sasniegšanai, un nelabvēlīgās sekas, kas personai rodas apstrīdētajās normās ietvertā pamattiesību ierobežojuma rezultātā, neesot lielākas par labumu, ko no šā ierobežojuma gūst sabiedrība kopumā. Satversmes tiesa atzina apstrīdētās normas par atbilstošām Satversmes 101. panta pirmajam teikumam un 106. panta pirmajam teikumam. Tādējādi apstrīdēto normu atbilstība Satversmes 106. panta pirmajam teikumam jau ir izvērtēta spriedumā lietā Nr. 2021-32-0103. Pieteikuma iesniedzējs nav norādījis uz tādiem apstākļiem, kuru dēļ pieteikumā ietvertu prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu, un arī kolēģija konkrētajā gadījumā nekonstatē šādus apstākļus.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums jau ir izspriests.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta
piektās daļas 3. un 4. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 182/2022).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis